

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

Retsudvalget (REU), Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 4123 8861
JCH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/00864-5

L 173 – FORSLAG TIL EN FORMULERING AF BESTEMMELSE OM TILSYN

10. APRIL 2019

På baggrund af Institut for Menneskerettigheders foretræde for Retsudvalget den 4. april 2019, har instituttet - efter anmodning fra medlemmer af udvalget - udarbejdet et forslag til, hvordan man kunne omformulere det nuværende forslag til et nyt stk. 8 i straffelovens § 236, så bestemmelsen i højere grad beskytter borgernes retssikkerhed.

Instituttet foreslår følgende formulering:

”Politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter stk. 1. Politiet kan som led i tilsynets gennemførelse foretage undersøgelse af den dømtes bolig og andre lokaliteter, breve og andre papirer, samt andre genstande, som den dømte råder over, hvis den dømte med rimelig grund er mistænkt for ikke at overholde et forbud efter stk. 1, og hvis der foreligger en retskendelse. Hvis nødvendigt kan politiet medtage genstande med henblik på undersøgelse af deres indhold.”

Indsættelse af et nyt stk. 9: ”Såfremt tilsynets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, eller hvis der foreligger et skriftligt samtykke fra den dømte, kan politiet uden retskendelse foretage undersøgelser efter stk. 8.”

Forslaget er formuleret med inspiration fra retsplejelovens regler om bl.a. ransagning, da det – som drøftet under foretrædet – er paradoksalt, at den, der er fri for konkret mistænke om at have overtrådt lovgivningen, har ringere retssikkerhed end mistænkte.

Efter retsplejeloven kan politiet gennemføre en ransagning, hvis en person med rimelig grund er mistænkt for en lovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og hvis ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for en efterforskning, jf. retsplejelovens § 794, stk. 1.

Hvis der under ransagningen findes skriftlige meddelelser eller lignende, som stammer fra en person, der er udelukket fra at afgive vidneforklaring i sagen, må der ikke foretages ransagning heraf, jf. retsplejelovens § 794, stk. 3. Dette drejer sig, efter omstændighederne, om præster, læger, forsvarere og andre advokater, retsmæglere, patientrådgivere, samt redaktører og redaktionelle medarbejdere.

Hvis politiet gerne vil ransage en mistænks boliger, husrum, dokumenter, papirer og lignende, samt indholdet af aflåste genstande, skal der indhentes en retskendelse, jf. retsplejelovens § 796, stk. 2. Der er dog to tilfælde, hvor politiet ikke behøver at indhente en kendelse: 1) hvis undersøgelsens øjemed ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse, jf. stk. 3, og 2) hvis den mistænkte giver skriftligt samtykke til, at politiet kan ransage dennes genstande, husrum m.v., jf. stk. 5.

Hvis politiet under ransagningen får oplysninger om en lovovertrædelse, der ikke har dannet og heller ikke kunne danne grundlag for en ransagning (såkaldte tilfældighedsfund), kan politiet anvende oplysningen som led i deres efterforskning af den pågældende lovovertrædelse, men ikke som bevis i retten, jf. retsplejelovens § 800, stk. 1.

Hvis L 173 bliver vedtaget i sin nuværende udformning, får en person, der har fået et forbud efter straffelovens § 236, og som der ikke er rimelig grund til at mistænke for strafbart forhold, en markant dårligere retssikkerhedsmæssig beskyttelse end en person, der med rimelig grund er mistænkt for at have begået en forbrydelse.

Hvis man skal foretage en undersøgelse af sidstnævntes hus m.v., gælder der nemlig både et mistankekrav, retskendelseskrav, og grænser for hvilke genstande der må ransages og bruges som bevis.

Varigheden af det nye tilsyn blev drøftet under instituttets foretræde. Efter instituttets opfattelse bør det tydeliggøres, at tilsynet ikke kan have længere tidsmæssig udstrækning end forbuddet. Desuden bør varigheden af tilsynet begrænses tidsmæssigt efter princippet om, at jo mere lempelige betingelserne for at føre tilsyn er, jo kortere tid bør tilsynet opretholdes.

Antallet af tilsyn pr. år kunne desuden med fordel begrænses til f.eks. højst halvårlige tilsyn – afhængig igen af, hvor lempelige betingelserne er.

Jeg vil afslutningsvis understrege, at det efter instituttets opfattelse er meget betænkeligt, såfremt politiet - uden retskendelse og uden konkret mistanke - får adgang til at undersøge borgernes boliger og beslaglægge borgernes ejendom.

Jeg håber derfor, at Retsudvalget vil drage omsorg for, at borgernes retssikkerhed ikke forringes ved at give politiet adgang til at foretage tilfældige indgreb i borgernes privatliv.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen

DIREKTØR